

TRƯỜNG MARIE CURIE

Cơ sở giáo dục mang phong cách thuộc địa

Nguyễn Hữu Thái

Ngay khi Pháp chiếm xứ Nam kỳ (Cochinchine) vào giữa thế kỷ XIX, đặc biệt từ năm 1858 đến 1862 (năm Pháp giành quyền bảo hộ xứ Nam kỳ theo Hòa ước Nhâm Tuất 1862 với nhà Nguyễn), người Pháp đã thiết lập trường học để giảng dạy tiếng Pháp và tiếng An Nam, mở trường dành cho học sinh cả nam lẫn nữ.

Theo André Baudrit (*Các đường phố Sài Gòn*, Nxb. SILI, Sài Gòn, 1943, tr.482), ý tưởng xây dựng một trường học nữ bản xứ đã có từ 1908, xuất phát từ một số nhân viên người Việt, nhưng nhà nước thuộc địa không hưởng ứng. Mãi đến khi một ủy ban quyền góp được lập ra thì ông Toàn quyền Nam kỳ mới quyết định cấp kinh phí xây dựng.

Ra đời sau các trường như trường Chasseloup Laubat (1874, cho nam sinh Pháp) hoặc trường Gia Long (1913, cho nữ sinh Việt), ngôi trường mang tên nhà khoa học người Pháp gốc Ba Lan từng hai lần đoạt giải Nobel, đã được khánh thành vào năm 1918 khi Pháp chiến thắng Đức trong Thế chiến thứ I (1914-1918).

Ngôi trường đặc biệt này dành riêng cho nữ sinh, với tên gọi ban đầu là Cao đẳng tiểu học nữ sinh người Pháp (Ecole Primaire Supérieure des Jeunes Filles Françaises) "*Lycée Marie Curie*".

Nhìn tổng thể, ngôi trường tọa lạc trên khu đất rộng 2,7ha,

Kiến trúc trường Marie Curie. Ảnh: Quế Lâm

với các khối nhà học bao quanh các sân chơi và vườn cảnh.

Thiết kế trường cũng giống như các trường Pháp khác ở Sài Gòn, theo dạng cơ sở giáo dục vùng thuộc địa nóng ẩm,

Mặt tiền đường Nam Kỳ Khởi Nghĩa mở vào khu giám hiệu - hành chính có sân vườn, hồ nước tươi mát. Phía sau là các khối lớp học bố trí vuông vức vây quanh sân chơi lớn, đặc biệt có cả sân chơi trong nhà kiểu "Préau" sử dụng khi trời mưa.

Kiến trúc ngôi trường vẫn được giữ nguyên từ ngày thành lập đến nay và được nhiệt đới hóa để phù hợp với khí hậu nước ta. Điều này thể hiện ở các cửa lá sách, mưa không vào được nhưng vẫn đảm bảo gió thông thoáng tự nhiên, tường dày để hạn chế bức xạ nhiệt

và hệ thống hành lang làm lớp đệm.

Phòng học bố trí ở tầng trệt và lầu, chạy dọc theo hành lang sâu và rộng, thông gió tốt và tránh mưa nắng. Lớp học thoáng mát: trần cao, cửa lá sách để cho gió mát xuyên qua, rất phù hợp với thời tiết khí hậu nhiệt đới Nam bộ, nắng mưa nhiều và không lạnh như Đà Lạt, Hà Nội.

Mái lớn kiểu bánh ít truyền thống, lợp ngói mái một màu đỏ tươi, công xôn ở mái vươn xa giúp tránh mưa hắt. Tường gạch dày, màu sơn vàng, mái ngói đỏ, hành lang sâu và rộng. các cửa và cầu thang làm bằng gỗ.

Với khuôn viên rộng hơn 2ha cho đến ngày nay luôn được giữ gìn nghiêm túc xứng đáng là một ngôi trường giáo dục kiểu mẫu. ■